

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİN SPORLA İLGİLİ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

AN EXAMINATION OF THE PROBLEM SOLVING SKILLS OF UNIVERSITY STUDENTS ACCORDING TO SEVERAL VARIABLES THAT ARE RELATED TO SPORTS

¹Oktay YİĞİT

e-mail: oktay.yigit@kavram.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin problem çözme becerilerinde sporla ilişkili çeşitli değişkenlere göre farklılık olup olmadığının araştırılmasıdır. Araştırmanın evrenini İstanbul Kavram Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören n=53 Kadın ve n=52 erkek toplamda n=105 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi toplama envanteri ile Heppner ve Petersen (1982) tarafından geliştirilen daha sonra Şahin ve Happner (1993) tarafından Türkçeye uyarlanan problem çözme envanteri (PÇE) kullanılmıştır. Araştırmanın istatistiki analizleri için spss 24 programı kullanılmıştır. Kişisel verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, değişkenler arasında farklılık olup olmadığının tespiti içinde, One Way Anova ve Independent-Samples T testleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin problem çözme becerilerinde sporla ilişkili (spora katılım, spora katılım sıklığı, tercih etikleri spor türü, spor branşlarına katılım düzeyi ve spor bölümü öğrencileri) değişkenler açısından istatistiki olarak anlamlı bir farklılaşma olmadığı $p > 0.05$ gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Spor; Problem Çözme Becerisi; Üniversite Öğrencisi

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine whether there is difference in the problem solving skills of university students according to several variables that are related to sports. The population of the study consists of n=53 women and n=52 men students who study at Istanbul Kavram Vocational School. As data collection tools, the personal data collection inventory, which was developed by the researcher, and the Problem Solving Inventory (PSI) developed by Heppner and Petersen (1982) and later adapted into Turkish by Şahin and Heppner (1993) were utilized. SPSS 24 programme was used for the statistical analyses of the study. Descriptive statistics were utilized for the analysis of personal values, One Way Anova and Independent-Samples T tests were used in order to determine whether there is difference among the variables. As a result of the study, no significant statistical differentiation was observed in the problem solving skills of university students with regard to the variables related to sports (participation to sports activities, the frequency of participation to sports activities, the sports branch they prefer, their participation level to sports branches and the students of the Department of Sports Management) ($p > 0.05$).

Keywords: Sports; Problem Solving Skill; University Student

JEL CODE: L83

GİRİŐ

Spor insan ruhundaki mücadele ve başarıma isteğinin tabiat ve sosyal yapı ile karşılıklı ilişki kurulması ile sistemle ve adil bir şekilde olup, belirli kural ve kaideler içerisinde, hayatı pahasına fizik, moral, toplumsal ve karakter kişiliğinin yarışmaya dönüşmesine denir (Keten, 2005). Bu yönüyle spor, günümüz toplumlarında olağanüstü merkezi konum edinmiş bir sosyal olgu olarak karşımıza çıkmaktadır (Çakır, 2015).

¹ Öğr. Gör. Kavram Meslek Yüksekokulu, İstanbul, Türkiye

Problem bir bireyin istediği amaca ulaşmak için çabaladığı süreçte karşısına çıkan engeller olarak tanımlanabilir (Bingham, 1983). Problem, bir kimsenin gerçekleştirmek istediği hedefe ulaşmak amacıyla topladığı mevcut güçlüklerinin karşısına çıkan engel olarak ifade edilmektedir (Bingham, 1983; Sözen ve ark., 2012). Diğer bir ifadeyle problem, insan zihnini karıştıran, zihnine meydan okuyan ve inancı belirsizleştiren unsurların hepsidir. Problemin, bireyin bir hedefe ulaşmada engellenme ile karşılaştığında ortaya çıkan bir çatışma durumu olduğu ifade edilmektedir (Güçlü, 2003; Temel & Ayan, 2015).

Problem çözme ise bir amaca ulaşmak için uygun olan eylemi seçme, amaca ulaşırken karşılaşılan güçlüklerle çözüm seçenekleri oluşturma, değerlendirme ve aralarında seçim yapma, istenmeyen durumlara müdahalenin sistematik süreci olarak tanımlanabilir (Evans, 1991; Temel & Ayan, 2015). Bir başka deyişle problem çözme; belli bir amaca ulaşmak amacıyla karşılaşılan zorlukların ortadan kaldırılmasına yönelik bilişsel ve psikolojik boyutları olan bir takım çabaları gerektiren süreç olarak tanımlanmaktadır (Oğuzkan, 1989; Temel & Ayan, 2015). Morgan (1981), problem çözmeyi, karşılaşılan zorluk ve engeli aşmanın en iyi yolunu bulmak olarak tanımlamakta ve kişinin problemi algılayışından ona çözüm bulana kadar geçirdiği bir süreç şeklinde açıklamaktadır (Çağlayan ve ark., 2008). Problem çözme kişinin günlük yaşamda karşılaştığı sorunlu durumlarda etkili başa çıkma yolunu bulabilmek amacıyla geliştirdiği ve meydana getirdiği bilişsel, duyuşsal ve davranışsal bir süreçtir (Zurilla & Nezu, 1990; Pulur ve ark., 2012).

Problem çözme becerisi ise bilgiyi kullanarak ve bunun üzerine orijinallik, yaratıcılık veya hayal gücünü ekleyerek çözüme ulaşma süreci olarak açıklanabilir. Problem çözme becerisi, bireyin sağlıklı bir yaşamı devam ettirebilmesi ve ruh sağlığını koruması için zorunludur (Basmacı, 1998; Temel & Ayan, 2015). Bu araştırma üniversite öğrencilerinde insan hayatı için bu kadar önem teşkil eden problem çözme becerisinde sporla ilişkili bazı değişkenlere göre farklılık olup olmadığının incelenmesidir.

Araştırmanın Problem Cümlesi

Üniversite öğrencilerinin problem çözme becerilerinde sporla ilişkili çeşitli değişkenlere göre farklılık var mıdır?

Araştırmanın Alt Problem Cümleleri

Üniversite öğrencilerinin problem çözme becerilerinde spor yapma durumlarına göre farklılık var mıdır?

Üniversite öğrencilerinin problem çözme becerilerinde spora katılım sıklıklarına göre farklılık var mıdır?

Üniversite öğrencilerinin problem çözme becerilerinde tercih ettikleri spor türlerine göre farklılık var mıdır?

Üniversite öğrencilerinin problem çözme becerilerinde spor branşlarına katılım düzeylerine göre farklılık var mıdır?

Spor bölümü öğrencileriyle diğer bölüm öğrencileri arasında problem çözme becerisi açısından farklılık var mıdır?

PROBLEM ÇÖZME

Problem çözme, insan hayatı için gerekli olan ve bunun ötesinde karşılaşılan problemlerin üstesinden gelmede mecburi olarak sıklıkla başvurulan bir beceridir (Merzano, 1989; Özer ve ark., 2009).

Morgan (1981), problem çözmeyi, karşılaşılan engeli aşmanın en doğru yolunu bulmak olarak tanımlamakta ve kişinin problemi algılayışından ona çözüm buluncaya kadar geçirdiği bir süreç şeklinde açıklamaktadır (Çağlayan ve ark., 2008). Heppner & Krauskopf (1987) ise problem çözmeyi, problemle başa çıkma kavramıyla eş anlamlı olarak ifade etmiştir. Gerçek yaşamda kişisel problem çözme; içsel ya da dışsal arzulara uyum sağlamak maksadıyla amaca yönelik bir dizi bilişsel, duyuşsal ve davranışsal işlemler olarak tanımlanmıştır (Çağlayan ve ark., 2008).

Rus psikolog Lev Vygotsky'e göre problem çözme, günlük aktiviteler içerisinde sosyal etkileşimler ile öğrenilen sosyal bir etkinliktir (Thornton, 1998, Özer ve ark., 2009).

Problem çözme, bir amaca ulaşmakta karşılaşılan güçlükleri yenme sürecidir. Bilginin yanında yaratıcılık ve çözüme ilişkin yöntemlerden yararlanmayı gerektirmektedir (Aldemir ve ark., 2014).

PROBLEM ÇÖZME SÜRECİNİN AŞAMALARI

Bazı problemler çabuk çözülebilir; bazıları belki hiç çözülmez. Çok basit bir şekilde, bir problem bilinmeyenleri bulmak veya bilmek için karar verilmesi gereken bir veya birden fazla bilinmeyen durum içerir. Bilinmeyenleri bulmak problem çözme sürecidir (Jozwiak, 2004).

Problemlere bakıldığında çok farklı özelliklerde olabilmektedir. Bingham' a göre problemlerin üç temel özelliği vardır. Bu özellikleri bireyin belirlediği amaç, amaca giden yolda bireyin karşısına çıkan bir engel ve bireyi amacına ulaşmaya sürükleyen içsel bir gerginlik olarak belirtmiştir. Öğülmüş (2001) ise problem içeren durumun özelliklerini şöyle özetlemiştir:

1. Mevcut durum ile olması gereken durum arasında bir farkın olması,
2. Kişinin bu farkı algılaması,
3. Kişinin gerginliği ortadan kaldırmak maksadıyla girişimde bulunması,
4. Kişinin gerginliği ortadan kaldırmaya yönelik girişimlerinin engellenmesi (Temel & Ayan, 2015)

Problem birkez tanımlandıktan sonra Mc Kinsely metodu problemin çözülmesi için bir takım süreçler ortaya koyar. Bunlar soruna öncelik verme, çözüm planlarını oluşturmak için analiz yapılması, analizlerin yürütülmesi, bulguların sentezi ve çözüm önerisinin geliştirilmesidir (Davis ve ark., 2007).

Problem çözme süreci; algılanan ve tanımlanan problem ilişkin bilgi toplama, problemi çözmeye yönelik isteklilik ve problemin çözümüne yönelik engellerin neler olduğunun belirlenmesi gibi davranışların birikiminden oluşmaktadır (Davidson ve ark., 1994; Özer ve Ark., 2009). Gagne'ye göre sorun çözme en karmaşık zihinsel beceridir. Süreç olarak sorun

çözme sınamaya-yanılmadan, içgörü kazanmaya ve neden-sonuç ilişkilerini keşfetmeye kadar uzanan işlemleri içermektedir. Sorun çözen kişi yalnızca daha önce öğrendiklerini kullanmakla kalmaz, yeni öğrenmeler de gerçekleştirir (Pehlivan & Konukman, 2004).

Mark (1994)'a göre problem çözme sürecinde izlenmesi gerekli olan basamaklar John Dewey tarafından şu şekilde ifade edilmiştir:

1. Bir güçlüğün algılanması veya hissedilmesi,
2. Problemin bilinip tanımlanması,
3. Olan çözümlerin önerilmesi,
4. Bu çözümlere ait noktaların öncelikle işlenmesi,
5. Çözümün test edilmesi(Türkçapar, 2009).

PROBLEM ÇÖZMEYİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Yapılan araştırmalar neticesinde, “problem çözme becerisi” ne sahip olan kişilerin; özgüven duygusu, nesnel bakış açısı ve yaratıcı düşünebilme yetisine sahip oldukları gözlemlenmiştir. Ayrıca olaylar karşısında çok kaygılanmadan, girişimci olabilme özelliğine de sahiptirler (Otacıoğlu, 2007, Özer ve ark., 2009). Meijerss (1978), problem çözme becerisinin ruh sağlığı açısından önemli bir etken olduğunu belirtmişlerdir. Bireyin problem çözme becerisini; yaşantıları algılama gücü, olaylar karşısındaki tutumu, değerleri ve kişilik özellikleri önemli ölçüde etkilemektedir (Özer ve Ark., 2009). Problem çözmeye, bireyin problemleri durumları çözme becerisi, kendini bilişsel olarak değerlendirmesine ve aynı zamanda problem çözümüne yoğunlaşmasına bağlıdır (Heppner ve ark., 1985).

Sonmaz (2002) ise yaptığı çalışmada problem çözme becerilerini etkileyen etmenleri 14 faktör olarak gruplandırmıştır. Bunlar; özgüven, anne baba tutumu, yaş, sosyal öğrenme - model alma, bireysel farklılıklar, Sosyo ekonomik düzey, sorumluluk duygusu, problem hakkında bilgi düzeyi, duyguların etkisi, denetim odağı, geçmiş yaşantı ve deneyimler, problemlerin yapısı ve niteliği, kültür ve insanlar arası etkileşimlerdir. Bu etmenlere bakıldığında bireysel faktörlerin olduğu kadar toplumsal faktörlerin göz önünde bulundurulduğu anlaşılmaktadır (Özer ve ark., 2009).

Düşünce gücü, hayal kurma, mental (zihinsel) çalışmalar ya da inceleme sayesinde sporcular, gerçek yaşamda karşılaştığı problemlere etkili ve verimli çözümler üretebilme becerileri ve çözüme kavuşturulması gereken yeni ve karmaşık yapıda olan problemleri keşfetme yeteneklerini geliştirebilecektir (Aldemir ve ark., 2014).

SPOR VE PROBLEM ÇÖZME ARASINDAKİ İLİŞKİ

Spor, bireyin tabii çevresini, beşeri çevre haline çevirirken, kazanmış olduğu kabiliyetleri geliştiren, belirli kurallar altında araçlı veya araçsız, bireysel ya da toplu olarak, boş zaman faaliyeti kapsamında veya bütün zamanını kapsayacak şekilde meslekleştirerek yaptığı, sosyalleştirici, toplumla bütünleştirici, ruh ve fiziki geliştiren, rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir olgudur (Erkal, 1986).

Spor şans eseri kazanılan bir özellik değil, belirli kurallar ve yetenekler sayesinde sonuçların etkileyecek olan karar verme, stratejik metot geliştirme, fiziksel eğitim ve mental hazırlık becerileri gerektiren, büyük kas gruplarının fiziksel aktivitesini kapsayan bir uğraştır. Bu anlamda tarihsel süreç içerisinde insanlar sağlıklı kalmak, güçlerini geliştirmek ve kendilerini korumak amacıyla bir takım özel sportif uygulamalar gerçekleştirmiştir. Bu açıdan değerlendirildiğinde spor etkinlikleri insanlık tarihi kadar eskidir (Oldenboom, 2006).

Spor, kişinin kendini kontrol etme mekanizmalarından biridir ve evrensel olma özelliğinden ötürü farklı toplum ve kültürlerden birçok bireyin ortak paydasıdır. Temelini hareket etmenin oluşturduğu spor, toplumsal bağlamda olağanüstü merkezi bir konuma sahiptir (Çakır ve Korkmaz, 2015). Aynı zamanda bireylerin demokratik kişiliklerinin gelişmesinde de önemli bir rol oynamaktadır. Böylece sporcu kendini rahat, özgür kişilikli hissetmekte, özgüveni artmakta ve başarı en üst düzeye çıkmaktadır (Bauman, 1994; Pulur ve Ark., 1990). Sporcuların psikolojik hazırlıkları, sporda başarılı olmak için önemli bir faktördür. Sporcuların psikolojik durumu ve sergileyeceği performansı, onların problem çözme becerilerinin düzeyi ile de yakından ilişkilidir (Gülşen 2008; Pulur ve ark. 2012).

Sporcuların, psikolojik durumu ve sergileyeceği performansı, onların problem çözme becerilerinin düzeyi ile de yakından ilişkilidir. Örneğin; bir sporcunun çok fazla antrenman yapması veya çok yüksek kondisyona sahip olması, o sporcunun başarılı olması için yeterli değildir. Zamanı geldiğinde doğru kararları en kısa sürede alabilen sporcunun, sporda başarıyı yakalamada daha avantajlı olacağı söylenebilir. Sonuç olarak, sporcunun problem çözme becerisi, başarıya ulaşmada önemli bir etmen olarak değerlendirilebilir (Pulur ve ark., 2012).

MATERYAL ve METOT

Araştırmanın Modeli

Araştırmada, değişkenlerle ilgili verilerin elde edilmesinde anket yöntemi kullanılmıştır. Anketten elde edilen veriler istatistiki olarak anlamlandırıldıktan sonra, araştırma problemi ve alt problemleri doğrultusunda değerlendirilmiştir.

Verilerin istatistiki analizinde SPSS 24 programı kullanılmıştır. Değişkenlerin normal dağılım gösterip göstermediğini ölçmek için One Sample Kolmogorov Smirnov Testi uygulanmış ve demografik verilere göre problem çözme becerileri puanları incelenmiş $p>0.05$ değeri tespit edilmiştir. Bu sonuç ölçümlerin parametrik olduğunu göstermiştir. Bu nedenle demografik değişkenlere göre problem çözme puanlarının farklılaşp farklılaşmadığını incelemek için One Way Anova ve Independent Samples T testleri kullanılarak analiz edilmiştir. Değişkenlerden iki grup içerilere Independent Samples T testi, üç ve daha fazla grup içerilere One Way Anova testi uygulanmıştır.

Araştırmanın Evreni

Araştırmanın evrenini İstanbul ilinde bulunan İstanbul Kavram Meslek Yüksekokulunda 2016-2017 eğitim döneminde öğrenim gören $n= 53$ kadın, $n=52$ erkek toplamda $n=105$ üniversite öğrencisi oluşturmaktadır.

Araştırmanın Veri Toplama Araçları ve Yöntemleri

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan demografik ve spora ilişkin bazı değişkenleri içeren, 6 sorudan oluşan kişisel bilgi envanteri ile birlikte Heppner & Petersen (1982) tarafından geliştirilen Problem Çözme Envanteri kullanılmıştır. Problem Çözme Envanterinin Türkçe uyarlaması Şahin, Şahin & Hepper (1993) tarafından yapılmıştır. Problem Çözme Envanteri bireyin problem çözme konusunda algılarını, yaklaşım biçimini değerlendiren 35 maddeden oluşan 6'lı likert türü bir ölçektir. Veri toplama aracındaki seçenekler “Her zaman böyle davranırım”, “Çoğunlukla böyle davranırım”, “Sık sık böyle davranırım”, “Arada sırada böyle davranırım”, “Ender olarak böyle davranırım” ve “Hiçbir zaman böyle davranmam” şeklinde ifade edilmiştir. Verilen cevaplara 1 ila 6 arasında değişen puanlar verilir. Puanlama sırasında 9. 22. ve 29. maddeler puanlama dışı tutulur. 1. 2. 3. 4. 11. 13. 14. 15. 17. 21. 25. 26. 30. ve 34. maddeler ters olarak puanlanan maddelerdir. Envanterdeki maddelerin problem çözme becerilerini yeterli derecede temsil ettiği varsayılır. Ölçekten alınabilecek puan aralığı 32-192'dir. Ölçekten alınan toplam puanların yüksekliği, bireyin problem çözme becerileri konusunda kendini yetersiz olarak algıladığını gösterir(Sözen ve ark., 2012).

Yurtiçinde yapılan faktör analizinde; envanterin altı farklı boyuttan oluştuğu tespit edilmiştir. Bunlar; Aceleci yaklaşım, Düşünen yaklaşım, Kaçınan yaklaşım, Değerlendirici yaklaşım, Kendine güvenli yaklaşım ve Planlı yaklaşımdır. Puanlamada olumlu boyutlardan (Düşünen yaklaşım, Değerlendirici yaklaşım, Kendine güvenli yaklaşım ve Planlı yaklaşım) düşük puanlar problemleri çözmeye etkililiği, yüksek puanlar ise problemler karşısında etkili çözümler üretememeyi göstermektedir. Olumsuz boyutlarda ise (Aceleci yaklaşım, Kaçınan yaklaşım) yüksek puanlar, problem çözme algısında daha çok bu faktörlerin kullanılma isteği olduğunu ifade eder(Sözen ve ark., 2012).

BULGULAR

Tablo 1. Araştırmaya Katılanların Cinsiyet Dağılımlarının Frekans Analizi

Cinsiyet	F	%
Erkek	52	49,5
Kadın	53	50,5
Toplam	105	100

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılanların %49,5 (n=52)'nin erkek % 50,5 (n=53)'nin kadın olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılanların Yaş Dağılımlarının Frekans Analizi

Yaş	F	%
18 yaş ve altı	13	12,4
19-24 yaş	91	86,7
25-30 yaş	1	1
Toplam	105	100

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılanların % 12,4 (n=13)'ü 18 yaş ve altı, % 86,7 (n=91)'si 19-24 yaş aralığında ve %1 (n=1)'nin de 25-30 yaş aralığında olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 3. Üniversite Öğrencilerinin Spora Katılım Durumlarıyla Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin Analizi Independet Samples T Testi

Spora Katılım	N	X	Ss	Sd	t	p
Katılıyorum	82	86,40	18,55	103	-1.46	0,14
Katılmıyorum	23	92,73	17,77			

Tablo 3 incelendiğinde anlamlılık düzeyi $p > 0,05$ olduğundan üniversite öğrencilerinin problem çözme becerilerinde spora katılım durumlarına göre anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir.

Tablo 4. Üniversite Öğrencilerinin Spora Katılım Sıklıkları Durumlarıyla Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin Analizi One Way Anova Testi

Spora Katılım Sıklığı	N	X	Ss	Sd	f	p
Haftada bir	13	84,53	17,04	104	4	0,11
Hafta iki	12	79,91	23,53			
Haftada üç ve daha fazla	37	84,97	16,78			
Ayda bir ile üç arası	20	94,15	18,54			
Hiç katılmıyorum	23	92,73	17,77			

Tablo 4 incelendiğinde anlamlılık düzeyi $p > 0,05$ olduğundan üniversite öğrencilerinin problem çözme becerilerinde spora katılım sıklıklarına göre anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir.

Tablo 5. Üniversite Öğrencilerinin Tercih Etikleri Spor Türü Değişkeni İle Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin Analizi Independet Samples T Testi

Spor Türü	N	X	Ss	Sd	t	p
Bireysel spor	53	85,81	18,58	80	-388	0,69
Takım spou	29	87,48	18,77			

Tablo 5 incelendiğinde anlamlılık düzeyi $p>0,05$ olduğundan üniversite öğrencilerinin problem çözme becerilerinde tercih etikleri spor türlerine göre anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir.

Tablo 6. Üniversite Öğrencilerinin Spor Branşlarına Katılım Düzeyleri İle Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin Analizi One Way Anova Testi

Spor branşlarına Katılım Düzeyi	N	X	Ss	Sd	f	p
Amatör	33	87,84	18,57	81	1,05	0,35
Profesyonel	9	78	17,51			
Rekreasyonel	40	87,10	18,71			

Tablo 6 incelendiğinde anlamlılık düzeyi $p>0,05$ olduğundan üniversite öğrencilerinin problem çözme becerilerinde spor branşlarına katılım düzeyleri göre anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir.

Tablo 7. Üniversitede Öğrenim Gören Spor Bölümü Öğrencileriyle Diğer Bölüm Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerinin Karşılaştırılmasının Analizi Independet Samples T Testi

Bölüm	N	X	Ss	Sd	t	p
Spor bölümü	46	89	17,74	103	0,59	0,55
Diğer bölümler	59	86,84	19,14			

Tablo 7 incelendiğinde anlamlılık düzeyi $p>0,05$ olduğundan spor bölümü öğrencileriyle diğer bölüm öğrencileri arasında problem çözme becerisi açısından istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin problem çözme becerilerinde sporla ilişkili (spora katılım, spora katılım sıklığı, tercih etikleri spor türü, spor branşlarına katılım düzeyi ve spor bölümü öğrencileri) değişkenler açısından istatistiki olarak anlamlı bir farklılaşma olmadığı $p> 0,05$ tespit edilmiştir. Benzer araştırmalardan elde edilen veriler aşağıdaki gibidir.

Yiğiter (2013), yapmış olduğu çalışmada problem çözme becerisinin yaş ve cinsiyetle ilişkili olmadığını ve spor ve sosyal aktivitelere katılımı ilişkili olarak farklılaşmadığını, fakat problem çözme becerisinin bazı demografik verilerle bağlantısı olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Kolayış ve ark., (2014), araştırmalarında erkek ve kadınların problem çözme becerisi puanlarında anlamlı bir farklılık ($p<0,05$) bulmuşlardır. Spor değişkeni ile ilişkili olarak anlamlı bir farklılık tespit etmemişlerdir.

Diğer bir çalışmada Yiğiter & Bayazıt (2013), rekreasyonel spor faaliyetlerinin psikolojik sorunları iyileştirdiği ve problem çözme becerisi puanlarını düşürdüğü sonucuna varmışlardır.

Wismath ve ark. (2014), Üniversite öğrencilerinin problem çözme becerilerini geliştirmek amacıyla dizayn edilmiş liberal eğitim kurslarında, öğrencilerin iletişim becerilerinde ve problem çözme becerileri algılarında yükselmeler olduğu, önemli ölçüde de rahat bir şekilde problem çözme becerisi yeteneği kazandıklarını raporlamışlardır.

Karabulut & Ulucan (2011), yaptıkları araştırmada yetiştirme yurdunda kalan öğrencilerin aktif spor yapmalarının problem çözme becerisi üzerine olumlu etkileri olduğunu saptamıştır.

Sözen ve ark., (2012), Farklı branşlardaki sporcuların stres düzeyi ve problem çözme beceri düzeyleri birbirleriyle benzerlik gösterdiğini ve uyguladıkları spor branşları farklı olsa da takım sporcularının stres düzeyleri ve problem çözme becerilerinin benzer profile sahip olduklarını tespit etmişlerdir.

Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin problem çözme becerilerinde sporla ilişkili (spora katılım, spora katılım sıklığı, tercih ettikleri spor türü, spor branşlarına katılım düzeyi ve spor bölümü öğrencileri) değişkenler açısından istatistiki olarak anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir. Literatürdeki araştırmalarda problem çözme becerisinde sporla ilişkili değişkenler arasında bazı çalışmalarda farklılaşma olduğu bazılarında farklılaşma olmadığı görülmektedir. Çalışmanın yapıldığı örneklem grubu bu tarz farklı sonuçların oluşmasına sebep olabilir. Bu nedenle problem çözme becerisinde sporla ilişkili değişkenler açısından farklılıkların olup olmadığının incelenmesi için daha büyük bir örneklem grubuyla araştırma yapılması faydalı olabilir.

KAYNAKLAR

Aldemir, G., Y., Biçer, T., & Kızıldağ-Kale, E. (2014). Futbolcularda imgeleme çalışmalarının problem çözme becerisi üzerine etkileri. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 37-45.

Bingham, A. (1983). *Çocuklarda problem çözme yeteneklerinin geliştirilmesi*, F. Oğuzkan (Çev.), 4. Baskı. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

Çağlayan, H., S., Taşkın, Ö., & Yıldız, Ö. (2008). Spor yapan lise öğrencilerinin problem çözme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 62-77.

Çakır, V.O. (2015). Türk ve Japon toplumlarının modernleşme süreçlerinin spor faaliyetleri üzerinden karşılaştırılması. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 3(6).

Çakır, V.O., & Korkmaz, S. (2015). Müzik ve hareket bağlamında futbol tezahüratları. *International Journal of Science, Culture and Sports*, Özel Sayı 3, 845-857.

Davis, I., Keeling, D., Schreier, P., & Williams, A. (2007). *The Mc kinsey approach to problem solving*. New York: Mc Kinsy & Company.

Erkal, M. (1986). *Sosyolojik açıdan spor*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi,

Heppner, P. P., & Petersen, C. H. (1982). The development and implications of a personal problem-solving inventory. *Journal of Counseling Psychology*, 29(1), 66.

Heppner, P. P., Baumgardner, A., & Jackson, J. (1985). Problem-solving self-appraisal, depression, and attributional style: Are they related?. *Cognitive Therapy And Research*, 9(1), 105-113.

Jozwiak, J. (2004). Teaching problem-solving skills to adults. *Journal of Adult Education*, 33(1), 19.

Karabulut, E. O., & Ulucan, H. (2011). Yetiştirme yurdunda kalan öğrencilerin problem çözme becerilerinin çeşitli değişkenler bakımından incelenmesi (Kırşehir ili örneği). *Journal of Kirsehir Education Faculty*, 12(1).

Keten, A. (2005). *Atletizmde yönetim ve organizasyon*. İstanbul: Morpa Yayın Evi,

Kolayış, H., Sarı, İ., & Çelik, N. (2014). The comparison of critical thinking and problem solving disposition of athletes according to gender and sport type. *Journal of Human Sciences*, 11(2), 842-849.

Oldenboom, E. F. (2006). Costs and benefits of major sports events: A case study of Euro 2000. Amsterdam: MeerWaarde Onderzoeksadvies.

Özer, B., Gelen, İ., & Öcal, S. (2009). İlk öğretim ikinci kademe öğrencilerinin boş zamanı değerlendirme alışkanlıklarının günlük problem çözme becerilerine etkisinin incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(12), 253-257.

Pehlivan, Z., & Konukman Z. (2004). Beden eğitimi öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin problem çözme becerisi açısından karşılaştırılması. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 55-60.

Pulur, A., Karabulut, E., O., & Koç, H. (2012). Farklı branşlardaki üst düzey üniversiteli sporcuların problem çözme becerilerinin incelenmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(1), 1-6.

Sözen, H., Doğan, E., & Erdoğan, E. (2012). Farklı branşlardaki çocukların stres düzeyleri ve problem çözme becerilerinin karşılaştırılması. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9, 97-110.

Şahin, N., Şahin, N.H., & Heppner, PP. (1993). Psychometric properties of the Problem Solving Inventory (PSI) in a group of Turkish University students. *Cognitive Therapy and Research*, 17(4), 379-396.

Temel, V., & Ayan, V. (2015). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin problem çözme becerileri. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 17(29), 70-76.

Türkçapar, Ü. (2009). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin farklı değişkenler açısından problem çözme becerileri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 129-139.

Wismath, S., Orr, D. & Zhong, M. (2014). Student perception of problem solving skills. *Transformative Dialogues: Teaching & Learning Journal*, 7(1).

Yiğiter, K. (2013). The examining problem solving skills and preferences of Turkish University students in relation to sport and social activity. *Educational Research International*, 1(3),

Yigiter, K., & Bayazit, B. (2013). Impact of the recreational physical activities on university students' problem-solving skills and self-esteem in Turkey. *European Online Journal of Natural and Social Sciences*, 2(3), 424.

EXTENDED ABSTRACT

The concept of sport is described as the establishment of mutual relationship of the desire for struggling and succeeding in human soul with the nature and social structure, and also the transformation of the physical, moral, social, character traits and personality into a contest at the risk of one's life within certain rules and regulations provided that it is systematic and fair (Keten, 2005). On that sense, sports have gained an extraordinarily central position as a social phenomenon in today's societies (Çakır, 2015).

Problem solving can be defined as the systematic process in which there is choosing the appropriate action in order to reach a goal, creating the options for solutions to the difficulties confronted, evaluating these options, choosing one of them and intervening to undesirable situations (Evans, 1991; Temel and Ayan, 2015). In other words, problem solving is described as a process that requires a number of efforts that have cognitive and psychological dimensions for the removal of the difficulties confronted on the way to reaching a certain goal (Oğuzkan, 1989; Temel and Ayan, 2015). Morgan (1981) defined problem solving as finding the best way to clear the difficulties and hurdles confronted and explained it as a process that starts with the person perceiving the problem and continues until he/she finds a solution to it (Çağlayan et.al, 2008).

Sport is one of the self-control mechanisms of a person and as a result of its universal nature it is the common ground of many individuals from different societies and cultures. Sport is based on moving, and it has a remarkably central position in a social context (Çakır and Korkmaz, 2015). At the same time, it plays an important role in the development of the democratic personalities of individuals. Thus, the athlete feels comfortable, feels that he/she has a free personality, he/she is more self-confident and therefore top-level success is achieved (Bauman, 1994; Pular et.al, 1990). The psychological preparations of athletes are an important factor in succeeding in sports. The psychological state of athletes and the performance they will display are closely related also with the level of their problem solving skills (Gülşen, 2008; Pular et.al, 2012).

n=53 women and n=52 men, totally n=105 university students who study at Istanbul Kavram Vocational School in the academic year 2016-2017 constitute the population of the study.

In this study, the personal information inventory, which was developed by the researcher, containing certain variables regarding demographics and sports and consisting of 6 questions and the Problem Solving Inventory, which was developed by Heppner and Petersen, were used as the data collection tools. The adaptation of the Problem Solving Inventory into Turkish was executed by Şahin, Şahin and Heppner. The Problem Solving Inventory is composed of 35 items with 6-point Likert Scale which evaluates the perceptions of the individual regarding problem solving and his/her way of approach to it. The options in the data collection tool are expressed as "I always act this way", "I mostly act this way", "I frequently act this way", "I occasionally act this way", "I seldom act this way" and "I never act this way". The answers were graded between 1 and 6. The items 9, 22 and 29 were

excluded while grading. The items 1, 2, 3, 4, 11, 13, 14, 15, 17, 21, 25, 26, 30 and 34 are the ones that were reversely graded. The items in the inventory are assumed to adequately represent problem solving skills. The range of points that is possible to get from the scale is 32-192. A high total point from the scale reveals that the individual perceives himself/herself as inadequate about problem solving skills (Sözen et.al, 2012).

As data collection tools, the personal data collection inventory, which was developed by the researcher, and the Problem Solving Inventory (PSI) developed by Heppner and Petersen (1982) and later adapted into Turkish by Şahin and Heppner (1993) were utilized. The Problem Solving Inventory is composed of 35 items and 6 sub-dimensions with 6-point Likert Scale. SPSS 24 programme was used for the statistical analyses of the study. Descriptive statistics were utilized for the analysis of personal values, and since $p>0.05$ for all the variables as a result of Kolmogorov Smirnov test, One Way Anova and Independent-Samples T tests were used in order to determine whether there is difference among the variables.

As a result of the study, no significant statistical differentiation was observed in the problem solving skills of university students with regard to the variables related to sports (participation to sports activities, the frequency of participation to sports activities, the sports branch they prefer, their participation level to sports branches and the students of the Department of Sports Management) ($p>0.05$). The data acquired from similar researches are as follows:

In his study, Yiğiter (2013) concluded that problem solving skill is not related with age and gender and it is not differentiated in relation to the participation to sports and social activities but problem solving skill is related with some demographic data.

In their study, Kolayış et.al. (2014) found a significant difference between the problem solving skill points of men and women ($p<0.005$). They did not determine any significant difference about the sport variable.

Another study done by Yiğiter and Bayazıt (2013) concluded that recreational sports activities heal psychological problems and lower the problem solving skill points.

The study of Karabulut and Ulucan (2011) determined that the fact that the students who live in orphanages actively do sports has positive effects on their problem solving skill.

Sözen et.al. (2012) determined that the stress levels and problem solving skill levels of athletes from different branches show similarity, and even though their branches of sport are different, the stress levels and problem solving skills of team athletes have a similar profile.